

Aké dôležité je mať Filipa Avatara

V súvislosti s masívnym nárastom publikovania vedeckých poznatkov a údajov na internete, osobitne v kontexte požiadaviek na otvorený prístup k týmto prameňom, nadobúda rozhodujúci význam dôveryhodná identifikácia osoby, autora, vedeckého pracovníka, ktorý je pôvodcom diela. Ak odhliadneme od kontroly autorských práv je dôvodom najmä potreba jednoznačnosti a presnosti citácie prameňa a požiadavka na efektívne prepájanie a agregáciu dát rozptýlených v globálnej sieti. Nástrojmi na zabezpečenie požadovanej autenticity vedeckej komunikácie sú identifikačné systémy, ktoré sa opierajú o autorské identifikátory a autorské profily slúžiace na dôveryhodnú, jednoznačnú a trvalú identifikáciu intelektuálnych entít. Identifikátor a asociované personálne (meta)údaje predstavujú virtuálnu reprezentáciu autora v globálnej sieti. V priebehu ostatných dekád sa rozvinulo a etablovalo viacero autorských identifikačných systémov, ktoré sa líšia podľa záberu, účelu využitia, spôsobu správy a funkcionality. Viaceré z nich sú relevantné aj v našej odbornej informačnej praxi.

Národné autority

Kvalitné bibliografické spracovanie a katalogizácia prameňov je podmienené dôsledným dodržiavaním metodiky spracovania vrátane jednotného zápisu hlavných vstupných bodov – základných metainformačných entít diela (názov, vydavateľ, autor, ...). Koncept personálnych autorít je známy z bibliografickej teórie a vo vyspelých krajinách je súčasťou katalogizačnej praxe. Bibliografická kontrola a správa autorít je tradičnou doménou národných knižníc. Podlieha systematickej redakcii a je navonok väčšinou uzavretá. Pokrýva obvykle tradičnú publikačnú produkciu danej kultúrnej oblasti alebo súborné knižničné fondy zúčastnených inštitúcií. Každý z týchto národných bibliografických informačných systémov alebo knižničných katalógov sa opiera o vlastnú registráciu a internú identifikáciu autorov. Autor je v systéme reprezentovaný individuálnym autoritným (katalógovým) záznamom, ktorý je označený príslušným kódom (identifikátorom, číslom záznamu ...) a doplnený o potrebné metaúdaje na upresnenie jeho identity. Ako príklad možno uviesť autoritný záznam významného slovenského vedca z bázy AUT Národnej knižnice v Prahe [1]:

LDR	-----nz--a22-----n--4500
FMT	JA
001	xx0105023
003	CZ-PrNK
005	20120717122340.0
008	091015 n acnnaabn----- -a a-----
040	a ABA008 b cze d ABA001
046	f 1955
1001	a Turňa, Ján, d 1955- 7 xx0105023
667	a Záznam neprošel revízií podle pravidel RDA.
670	a Turňa: Phylogenetic analysis of the rplA genes encoding ribosomal protein L1. Folia microbiol., roč. 46, č. 2 (2001), s. 99-106.
670	a SKK SR, cit. 17. 7. 2012 b autoritní forma
670	a www(Základné informácie CVTI SR)
6780	a Prof. RNDr., CSc., slovenský molekulární biolog, ředitel Centra vedecko-technických informací SR.
906	a za20091015 b xadja
906	a vr20120717 b epol
SYS	000543822

Autoritný záznam registra NK ČR

Záznam autority sa odkazuje na primárny zdroj, môže obsahovať podrobnejšie metaúdaje na presnejšie určenie autora, ako sú napríklad rôzne formy zápisu mena, afiliácia a rôzne osobné referencie [2].

VIAF

Napriek existencii medzinárodne uznávaných štandardov bibliografického spracovania autorít má každá „národná“ aplikácia svoje zväčša odôvodnené špecifiká. Autoritné záznamy konkrétneho autora v jednotlivých registroch nie sú identické, môžu sa líšiť v rozsahu metaúdajov alebo spôsobe zápisu obsahu jednotlivých atribútov. Navyše, každý záznam má svoje systémové číslo, a tak má autor toľko identifikátorov, v koľkých katalógoch sa jeho diela evidujú. Globalizácia informačného priestoru podnietila viacero medzinárodných iniciatív na riešenie problémov harmonizácie autorít, osobitne v prípade identifikácie autorov. Konzorcium VIAF založili Library of Congress, the Deutsche Nationalbibliothek a OCLC roku 2003. V súčasnosti má okolo 60 členov, väčšinou z radov národných knižníc [3]. Virtual International Authority File (VIAF) združuje a prepája autoritné záznamy z registrov jednotlivých prispievateľov. Záznamy sú pravidelne doplňané a aktualizované. Cieľom služby, ktorú hostí OCLC, je optimalizovať náklady na redakciu registrov a zvyšovať dôveryhodnosť identifikácie autorov. Konkrétny autoritný záznam **viaf101604931** kombinuje metaúdaje z viacerých zdrojov a združuje 3 identifikátory vyššie uvedeného autora prevzaté z Wikipédie, NKP a ISNI. URL autoritného záznamu je zároveň jeho trvalou spojovacou adresou (permalink).

LDR	00000nz##a22.....n..4500
001	viaf101604931
003	OCoLC
005	20120717122340.0
008	180325n azznabbn##### a#aaa#### #
0247	a http://viaf.org/viaf/101604931 2 uri
040	a VIAF c VIAF
375	a male 2 1
7000	a Ján Turňa 0 (WKP)Q12768650
7001	a Turňa, Ján d 1955- 0 (ISNI)0000000071858742
7001	a Turňa, Ján, d 1955- 0 (NKC)xx0105023
85640	u http://viaf.org/viaf/101604931
85642	u http://viaf.org/viaf/data z Dataset description
941	a aut 9 1 2 NKC NKC xx0105023
944	a am 9 2 2 NKC NKC xx0105023
901	a 9788022305129 9 1 2 NKC NKC xx0105023
901	a 9788005000799 9 1 2 NKC NKC xx0105023
910	a Návody na cvičenia z génových manipulácií 2 NKC NKC xx0105023
910	a Rekombinantná DNA a biotechnológie 2 NKC NKC xx0105023
921	a Univerzita Komenského, Prírodovedecká fak. 9 2 2 NKC NKC xx0105023 2 ISNI ISNI 0000000071858742
922	aSK 92 2NKC NKC xx0105023
943	a 199. 9 3
997	a 1955-07-01 b 0 c lived

VIAF – autoritný záznam <http://viaf.org/viaf/101604931>

Národné bibliografické systémy a registre autorít koncentrujú svoju pozornosť prevažne na tradičnú publikačnú tvorbu – knihy, zborníky, články ... Z objektívnych príčin nepokrývajú kompletnú tvorivú činnosť vedeckých pracovníkov a sú obvykle spracované na minimálnej úrovni. V registri VIAF je vyše 6 mil. personálnych autoritných záznamov. Cesta na ich obohatenie vedie cez národné registre autorít.

Register výskumníkov SK CRIS

Register výskumníkov je integrálnou súčasťou informačného systému pre oblasť vedy a výskumu SK CRIS [4]. Správu portálu SK CRIS zabezpečuje CVTI SR. Databáza obsahuje údaje o výskumných projektoch financovaných z verejných zdrojov jej súčasťou sú registre organizácií a osôb z prostredia výskumu a vývoja. Register výskumných a vývojových pracovníkov sa opiera o databázu expertov MŠVVaŠ SR a čerpá údaje aj z ďalších verejne dostupných prameňov, ako sú napríklad register zamestnancov VŠ, register zamestnancov SAV, zoznamy výskumníkov organizácií VaV a riešiteľov VaV projektov. V súčasnosti je v registri výskumníkov SK CRIS 30 000 záznamov – osobných profilov, ktoré sa priebežne aktualizujú. URL dotazu v nasledovnom príklade prezrádza na pozícii personálneho identifikátora formátu CERIF (**cfPers_976**) interné číslo záznamu hľadaného výskumníka.

Detail výskumníka	
Meno a priezvisko	prof. RNDr. Ján Turňa, CSc
Zdroj dát	odborník MŠVVaŠ SR
Odbor VaV	Molekulárna biológia
Sektor VaV	sektor vysokých škôl
Kľúčové slová	biochemia
Anotácia	
www	www.cvtisr.sk, www.fns.uniba.sk
e-mail	jan.turna@uniba.sk, riaditel@cvtisr.sk, turna@fns.uniba.sk
Chcete upraviť Vaše údaje ?	Žiadosť o prístup k údajom výskumníka
Organizácie	
Centrum vedecko-technických informácií SR	generálny riaditeľ
Univerzita Komenského v Bratislave	prorektor
Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta	výskumník
Univerzita Komenského v Bratislave, Vedecký park	riaditeľ
Projekty	
Bunkový objem a sekrécia inzulínu	výskumník
Duševné vlastníctvo vo vedách o živote a biotechnológii	výskumník, zodpovedný riešiteľ
Funkcia génov teluricitanovej rezistencie v uropatogénnych kmeňoch Enterobaktérií	výskumník, zodpovedný riešiteľ
...	...

Profil výskumníka SK CRIS (cfPers_976)

Register výskumníkov SK CRIS má v súčasnosti azda najväčší potenciál z hľadiska zabezpečenia dôveryhodnej identifikácie autorov – pôvodcov vedeckých publikácií a údajov v celoštátnom rozsahu. Jeho prednosťou je centrálna redakcia s možnosťou individuálnej kontroly a úpravy osobných údajov (*Chcete upraviť Vaše údaje?*).

SCOPUS Author ID

V databáze ScienceDirect a Scopus sa na jednoznačnú identifikáciu autorov zaviedol identifikátor Author ID a vlastný register s profilovými údajmi tzv. Scopus Author Profile [5]. Scopus Author ID je jedinečný 11-miestny identifikátor, ktorý Elsevier prideluje automaticky. Profily generuje systém z abstraktov a citácií vedeckej literatúry reprezentujúcej cca. 23 000 titulov recenzovaných časopisov, 160 000 kníh, ... viac než 5000 vydavateľov. Profilový záznam autora obsahuje informácie o jeho publikáciách, príslušnosti, oblasti tém a ďalšie informácie.

Turňa, Ján Follow this Author

Comenius University, Department of Molecular Biology, Bratislava, Slovakia
Author ID: 35588872900 View potential author matches

Other name formats: [Turňa, Ján](#) [Turňa, Ján](#) [Turna, Ján](#) [Turňa, Ján](#) [Turňa, Jan](#) [Turňa, Ján](#) [Turna, Jan](#) [Turna, J.](#)
[Turňa, Jan](#) [Turňa, J.](#) [TurNa, J.](#) [Turňa, J.](#) [Turna, Ján](#)

Subject area: [Biochemistry, Genetics and Molecular Biology](#) [Immunology and Microbiology](#)
[Agricultural and Biological Sciences](#) [Medicine](#) [Pharmacology, Toxicology and Pharmaceutics](#)

Document and citation trends:

2014 Citations: 50

Get citation alerts [+ Add to ORCID](#) [Request author detail corrections](#)

110 Documents Cited by 810 documents 150 co-authors Author history

h-index: 14

Documents by author: 110 Analyze

Total citations: 906 by 810 documents

Profil autora SCOPUS

Systém poskytuje rozhranie na individuálnu registráciu a na doplnenie a verifikáciu osobných údajov tzv. *Author Feedback Wizard*, v rámci ktorého je možná aj synchronizácia zoznamu publikácií s registrom ORCID. Požívatelia môžu používať nástroj na vyhľadanie profilu autora, ktorý obsahuje identifikátory, referencie, citácie práce, h-index a predmetové oblasti.

ISNI

Medzinárodný štandardný identifikátor mena – International Standard Name Identifier (ISNI) je určený na trvalú jednoznačnú identifikáciu oficiálnych (verejných) mien autorov a distribútorov tvorivých diel vrátane výskumníkov, vynálezcov, spisovateľov, umelcov, vizuálnych tvorcov, umelcov, producentov, vydavateľov, agregátorov a ďalších, s cieľom riešiť problém neurčitosti pri vyhľadávaní [6]. ISNI (ISO 27729) je súčasťou rodiny medzinárodných štandardných identifikátorov, ktoré zahŕňajú identifikátory diel, nahrávok, produktov a držiteľov práv vo všetkých repertoároch, napr. DOI, ISAN, ISBN, ISRC, ISSN, ISTC a ISWC. Konzorcium ISNI tvoria zakladajúci členovia, registračné agentúry, všeobecní členovia, prispievatelia údajov a organizácie, ktoré sa zaoberajú identifikáciou a opisom informačných zdrojov (napr. ORCID). Registračným orgánom pre ISO 27729: 2012 je „Medzinárodná agentúra ISNI“. Táto nezisková spoločnosť, registrovaná v Spojenom kráľovstve, bola založená konzorciom organizácií - Medzinárodnej konfederácie autorských práv (CISAC), Konferencie európskych národných knižovníkov (CENL), Medzinárodnej federácie práv reprodukcie (IFRRO), Medzinárodnej asociácie databáz interpretov (IPDA), Online Computer Library Center (OCLC) a ProQuest. Register obsahuje v súčasnosti záznamy 10 miliónov subjektov, z toho takmer 3 milióny výskumníkov. Kvalitu obsahu garantujú jednotliví členovia konzorcia.

Identifikátor ISNI plní funkciu premostovacieho identifikátora medzi jednotlivými systémami a využíva sa na prepájanie údajov v aplikáciách sémantického webu. Autoritný záznam ISNI je v rámci stratégie linked data voľne dostupný prostredníctvom trvalej adresy (persistent URI). Metaúdaje sú k dispozícii vo formáte html a xml.

```

000 071858741
002 $aTpx
003 $0000000071858742$12013-02-07 18:00:34$aassigned$c30
008 $an $bn $cj $da $ec $fz $gn $hn $ia $ja $kb $ln $m| $n| $oa $p| $qa $r| $s|
00A 99999999:15-10-09
00B 99999999:14-06-13 15:46:02.000
00D 99999999:10-10-11
00U utf8
00X 0
035 $I VIAF $0 101604931
7001 $a Turňa, Ján $ d1955- $3 public $2 VIAF $2 NKC $0 xx0105023
901 $a 9788022305129 $2 VIAF $2 NKC
901 $a 9788005000799 $2 VIAF $2 NKC
910 $a @Rekombinantné DNA a biotechnológie $2 VIAF $2 NKC
910 $a @Návody na cvičenia z génových manipulácií $2 VIAF $2 NKC
941 $a aut $2 VIAF $2 NKC
941 $a am $2 VIAF $2 NKC
970 $a 1955 $c lived $2 VIAF

```

Autoritný záznam ISNI <http://isni.org/isni/0000000071858742>

ResearcherID

ResearcherID je identifikačný systém pre autorov vedeckých diel, ktorý v roku 2008 zaviedla spoločnosť Thomson Reuters. Je súčasťou portfólia Clarivate Analytics. Register umožňuje výskumníkom spravovať svoje zoznamy publikácií, sledovať ich frekvenciu, počet citácií a h-index, identifikovať potenciálnych spolupracovníkov a vyhýbať sa nesprávnej identifikácii autorov. Údaje ResearcherID sa integrujú s Web of Science a sú kompatibilné so systémom ORCID [7]. Do systému sa možno individuálne prihlásiť prostredníctvom riadeného formulára. V registri ResearcherID má v súčasnosti záznam 2540 slovenských vedcov. Profil obsahuje základné metaúdaje a zoznam registrovaných publikácií.

Androvič, Alojz [Get A Badge](#) [ResearcherID Labs](#)

ResearcherID: Q-9975-2018 [My Institutions \(more details\)](#)

Other Names: Alojz Androvič; A2 [Primary Institution: Slovak Centre for Scientific and Technical Information](#)

E-mail: alozj.androvic@gmail.com [Sub-org/Dept: Scientific Library](#)

URL: <http://www.researcherid.com/rid/Q-9975-2018> [Role: Librarian](#)

Subject: Information Science & Library Science [Past Institutions: University Library in Bratislava](#)

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5927-2874>

My Publications

My Publications (2)
View Publications ▶
Citation Metrics

ResearcherID labs
Create A Badge
Collaboration Network
Citing Articles Network

My Publications: View

This list contains papers that I have authored.

2 publication(s) Page 1 of 1 Go Results per page: 10

Sort by: Publication Year

- Title: Avtomatizacija knjižnic na Slovaškem – pet let po prelomu tisočletja added 13-Sep-18
Author(s): Alojz Androvič
Source: Organizacija znanja Volume: 10 Issue: 4 Pages: 202–209 Published: 2005
DOI: 10.3359/oz0504202
- Title: Ausland. Der Aufbau eines elektronischen Dokumentlieferdienstes für die Bibliotheken der Slowakischen Republik (JASON-SK) added 13-Sep-18
Author(s): Alojz Androvič; Bettina Koeper
Source: Bibliotheksdienst Volume: 34 Issue: 2 Published: 2000
DOI: 10.1515/bd.2000.34.2.228

2 publication(s) Page 1 of 1 Go Results per page: 10

Sort by: Publication Year

Záznam <http://www.researcherid.com/rid/Q-9975-2018>

ORCID

Spoločnosť ORCID Inc. Je nezisková organizácia, ktorej cieľom je riešiť problém nejednoznačnosti vo vedeckej a výskumnej komunikácii prostredníctvom otvoreného a nezávislého registra trvalých identifikátorov individuálnych výskumníkov [8]. Identifikátor ORCID iD (Open researcher and Contributor Identifier) je neproprietárny alfanumerický kód, ktorý jednoznačne a trvale identifikuje vedeckých a iných akademických autorov a prispievateľov a má ambíciu stať sa štandardom pre identifikáciu prispievateľov vo výskume a akademickom publikovaní. Identifikátory ORCID sú podmnožinou medzinárodného štandardného identifikátora mena ISNI. Pre ORCID sa rezervoval blok identifikátorov ISNI v rozsahu 0000-0001-5000-0007 až 0000-0003-5000-0001. Do systému sa možno individuálne prihlásiť prostredníctvom riadeného formulára.

ORCID a ISNI sú samostatné organizácie, ktoré sa zaoberajú rôznymi aspektmi jednoznačného identifikovania ľudí a organizácií. Ich ciele sú odlišné. ORCID sa zameriava na riešenie problému presného priradovania výsledkov vedeckého výskumu jednotlivým výskumníkom [9]. Systém ORCID je založený na spolupráci medzi vydavateľmi, univerzitami, inštitúciami financovania, výskumníkmi a inými zainteresovanými stranami vo vedeckej komunikácii. ISNI a ORCID identifikujú rôzne veci pre rôzne komunity. Identifikátor ORCID funguje ako permanentný link k profilovému záznamu.

Alojz Androvič

ORCID ID
<https://orcid.org/0000-0002-5927-2874>

Print view

Country
Slovakia

Email
alojz.androvič@cvtisr.sk
alojz.androvič@gmail.com

Other IDs
ResearcherID: Q-9975-2018

Education (1)

Slovak Technical University: Bratislava, Slovakia
1965 to 1970 | Ing. CSc. (cybernetics)
Source: Alojz Androvič

Employment (2)

Slovak Centre of Scientific and Technical Information: Bratislava, Slovakia
2018 to present | scientific consultant
Source: Alojz Androvič

Záznam <https://orcid.org/0000-0002-5927-2874>

Štatistika ORCID uvádza takmer 5,3 mil. individuálnych záznamov, z nich však len asi štvrtina obsahuje údaje o inštitucionálnej príslušnosti, čo komplikuje identifikačný problém. Kvalita a obsah záznamu je však réžii samotného autora a zaslúži si primeranú pozornosť.

Záver

Snaha o čo najpresnejšie určenie autora a správne priradenie diela je klasický bibliografický problém. Odpoveďou na fenomén nejednoznačnosti sú špecializované registre autoritných záznamov, ktoré obsahujú doplňujúce personálne údaje a napomáhajú identifikácii a vyhľadávaniu.

Rozsah a obsah autoritného záznamu t. j. identifikačný profil odpovedá tej ktorej aplikácii, funkcionalite a zameraniu informačného systému. Spoločnou výzvou je určenie základných (meta)údajov, ktoré sú „nevyhnutné a postačujúce“ na odstránenie prípadných pochybností pri identifikácii autorov. Výsledný formát záznamu je potom kompromisom medzi želaným a skutočne potrebným obsahom. Ako vidno z vyššie uvedených príkladov, profily sa v jednotlivých registroch príliš nelíšia, snahou je dokonca ich zlučovať a navzájom obohacovať. Systematická „ručná“ tvorba a redakcia záznamov je časovo náročná, nie všetky údaje možno získať z jedného prameňa, a tak sa v praxi väčšinou stretávame s minimálnymi a nedostatočnými záznamami. Identifikátor možno k menu autora publikovaného diela priradiť automaticky, ostatné osobné údaje treba dohľadávať a „ručne“ redigovať. Aj preto sa jednotlivé agentúry obracajú na výskumníkov, aby prispeli k presnosti a obsahu svojich profilov, systémy ako ORCID, ResearcherID sú založené na autoregistrácii a prenechávajú tvorbu a redakciu záznamu na jeho pôvodcu. Táto príležitosť je zároveň výzvou pre autorov, členov vedeckej komunity aby sa zapojili do existujúcich identifikačných schém a zaručili svoju identitu a dôveryhodnosť svojich virtuálnych záznamov – avatarov v globálnom informačnom priestore. Vďaka tomu môže rozoznať a spoznať vedeckého pracovníka celý svet. O pocite zadosťučinenia nie je treba v tomto prípade hovoriť.

Odkazy

- [1] Databáza národných autorít NK ČR
https://aleph.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-a&local_base=aut
- [2] Metodika tvorby a kontroly jmených autorit podle RDA. Osobní jména.
<https://authority.nkp.cz/jmenne-autority/metodicke-materialy/metodika-jmena-cvicne-2>
- [3] The Virtual International Authority File <https://viaf.org/>
- [4] SK CRIS – Informačný systém o vede a výskume <https://www.skcris.sk/portal/>
- [5] SCOPUS Author profile <https://www.scopus.com/freelookup/form/author.uri>
- [6] International Standard Name Identifier <http://www.isni.org/>
- [7] ResearcherID www.researcherid.com/
- [8] ORCID <https://orcid.org/>
- [9] Morgan, M., Eichenlaub, N.: ORCID iDs in the Open Knowledge Era. In: 22nd International Conference on Theory and Practice of Digital Libraries, TPDL 2018, Porto, Portugal, September 10–13, 2018, Proceedings. Springer International Publishing. S. 308 -311. ISBN: 978-3-030-00065-3

<https://orcid.org/0000-0002-5927-2874>

<http://www.researcherid.com/rid/Q-9975-2018>

<https://lccn.loc.gov/n99259096>

<http://isni.org/isni/0000000116406820>

<http://viaf.org/viaf/51022681>

Ing. Alojz Androvič, CSc.

(Centrum vedecko-technických informácií SR) ■